

Inhoud

1. INLEIDING EN AANLEIDING	3
2. REGIONAAL NETWERK	4
3. REGIONAAL ORGANISEREN	6
4. INHOUDELIJKE AGENDA HOLLAND RIJNLAND	8
5. BEDRIJFSBUREAU	17

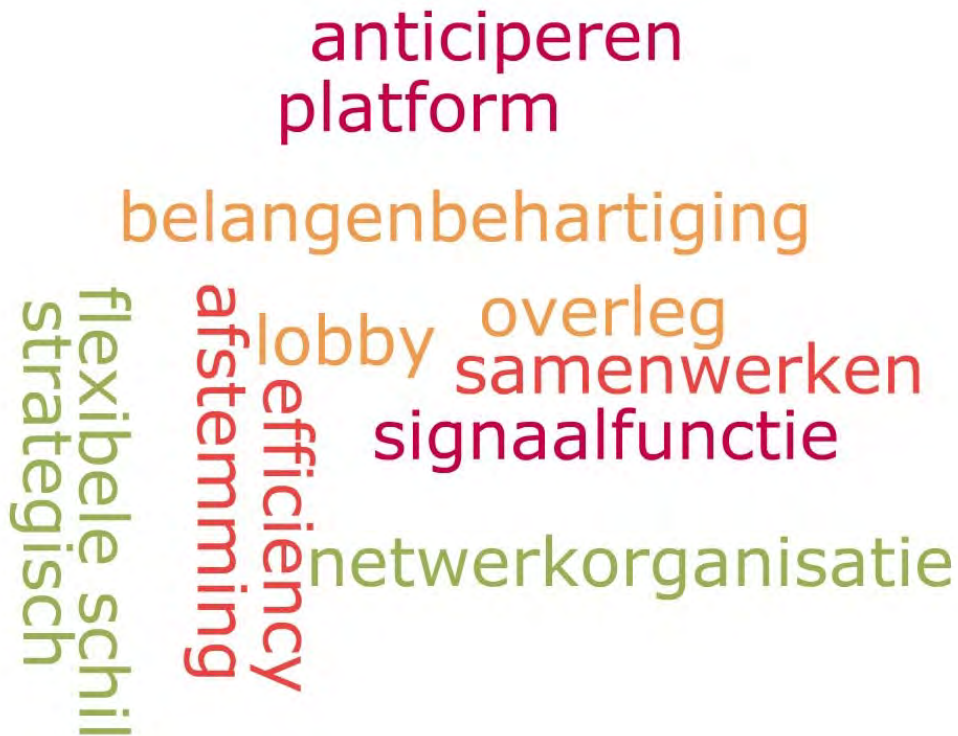
1. Inleiding en aanleiding

Holland Rijnland is een samenwerking van en voor veertien gemeenten in het hart van de Randstad. De regio Holland Rijnland is in 2004 ontstaan uit een fusie tussen de regio Duin- en Bollenstreek en de Leidse regio. De gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Rijnwoude, die bestuurlijk samenwerkten in het Rijnstreekberaad, sloten zich met ingang van 1 april 2010 aan bij Holland Rijnland. De eerste periode van Holland Rijnland stond in het teken van het Programma van Afspraken en de vijf grote projecten die daaruit voort zijn gekomen: RijnlandRoute, Hoogwaardig Openbaar Vervoer-net Zuid-Holland Noord, Programma Ontsluiting Greenpoort, Regionaal Groenprogramma en Versterking Greenport Duin- en Bollenstreek. Deze projecten worden momenteel gerealiseerd. In de tweede periode (na de aansluiting van het Rijnstreekberaad) namen de sociale thema's, en met name de drie decentralisaties, een steeds prominentere rol in. De vergaande realisatie van de samenwerkingsagenda uit de eerste periode, nieuwe dominante thema's als kennis & innovatie, economische crisis, nieuwe samenwerkingsagenda's op subregionaal niveau, nieuwe netwerken en metropoolontwikkelingen, geven aanleiding om een nieuwe agenda te bepalen waarop de veertien gemeenten willen samenwerken. Dit proces waarin de Holland Rijnland-gemeenten zich beraden op de toekomst van het regionale samenwerken noemen we #Kracht15.

In het kader van #Kracht15 ontwikkelt de regio zich van een regionale organisatie voor gemeenten naar een hoogwaardige en flexibele netwerkorganisatie. Daarbij staat niet de organisatie zelf centraal maar het organiseren van slimme processen om te komen tot oplossingen voor maatschappelijke opgaven. Hoe de nieuwe organisatie wordt vormgegeven, is weergegeven in het Organisatieplan #Kracht15 'Van een regionale organisatie naar regionaal organiseren'.

Deze notitie beschrijft de inhoudelijke thema's waarop Holland Rijnland zich in 2016 en verder gaat inzetten. Samen optrekken geeft meerwaarde voor de uitdagingen die te complex zijn voor de individuele gemeente, die gemeentegrensoverschrijdend zijn of waarbij samenwerking tot meer efficiëntie leidt. Het nieuwe Holland Rijnland is een netwerkorganisatie met als uitgangspunt lokaal en subregionaal waar dat kan en regionaal waar nodig.

2. Regionaal netwerk

Het uitgangspunt bij het samenwerken tussen de gemeenten is 'lokaal en subregionaal waar dat kan en regionaal waar nodig'. Het zwaartepunt ligt bij de subregionale agenda's van de Leidse Regio, de Duin- en Bollenstreek en de Rijn- en Veenstreek. De subregio's werken met elkaar samen binnen Holland Rijnland. Bij de regionale samenwerking streven gemeenten naar vormen van samenwerking die gekenmerkt worden door optimale flexibiliteit, lage kosten, grotere betrokkenheid van de deelnemende gemeenten (nabijheid), georganiseerde ontmoeting en uitwisseling van kennis en ideeën.

Vanuit deze wens heeft Holland Rijnland de volgende doelstelling:

Holland Rijnland draagt binnen de regio zorg voor een optimale verbinding, ontmoeting en samenwerking op ruimtelijk, economisch en sociaal vlak.

Deze doelstelling is vertaald naar vier rollen:

- **Platformrol: ontmoeten en netwerken, kennis en ervaringen delen**
Het organiseren van regionale afstemming van thema's die de regio aangaan en het organiseren van 'ontmoetingstafels' voor de veertien gemeenten om ideeën te delen, kennis uit te wisselen, belangen in te brengen en thema's te agenderen.
- **Belangenbehartigende rol: lobby en belangenbehartiging namens regio of subregio**
Optreden naar provincie, rijk en andere belangrijke gremia om de doelen van de regio te bereiken (lobby en subsidiewerving), evenals aanspreekpunt in formele trajecten.
- **Richtinggevende rol: signaleren en benoemen nieuwe ontwikkelingen**
Richting geven aan de (beleids)koers/visie van de gezamenlijke gemeenten op diverse terreinen en het signaleren en benoemen van nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld om in te spelen op mogelijkheden voor cofinanciering).
- **Uitvoerende rol: uitvoering programma's en taken/opdrachten**
Voor een aantal specifieke opgaven voert Holland Rijnland taken uit: o.a. de Urgentiecommissie Woonruimteverdeling en het Regionaal Bureau Leerplicht. Ook voert Holland Rijnland (tijdelijke) taken uit voor (een deel van) de gemeenten/subregio's.

In het 'nieuwe' Holland Rijnland komt de nadruk te liggen op de platformfunctie en de belangenbehartiging. Het ontwikkelen van beleid wordt vooral opgepakt door gemeenten en subregio's. Samen met de gemeenten, subregio's en stakeholders wordt ingespeeld op kansen die zich voordoen voor de regio. Deze aanpak betekent niet 'zorgen voor', maar 'zorgen dat'.

Het eigenaarschap van de taken die Holland Rijnland uitvoert, ligt bij de veertien aangesloten gemeenten. Zij bepalen de inhoudelijke agenda. Van belang hierbij is dat de gemeentebesturen zichzelf blijven herkennen in Holland Rijnland.

3. Regionaal organiseren

Binnen de regio werken de gemeenten samen op ambtelijk en bestuurlijk niveau, met het Algemeen Bestuur als eindverantwoordelijke voor taken uit de Gemeenschappelijke Regeling. Het inhoudelijke primaat ligt bij de portefeuillehouders.

Het nieuwe Holland Rijnland bestaat uit de volgende twee onderdelen:

- Strategische Eenheid
- Bedrijfsbureau, inclusief urgentiecommissie, verkeersveiligheid en regiotaxi
- Regionaal Bureau Leerplicht (RBL)
- Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp (TWO)

De laatste twee organisatie-onderdelen houden zich bezig met meer uitvoerende taken die zijn ondergebracht bij Holland Rijnland. Hieronder beschrijven we kort alle organisatie-onderdelen, waarna we nader ingaan op de inhoudelijke agenda van de Strategische Eenheid en het Bedrijfsbureau.

Werkwijze

De platformfunctie staat centraal, waarbij gemeenten elkaar ontmoeten, ontwikkelingen en beleid kunnen afstemmen en kennis kunnen uitwisselen. Daarnaast zijn gezamenlijke lobby en belangenbehartiging kerntaken, evenals het anticiperen op nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld vanwege de mogelijkheden van cofinanciering. Vanuit de Strategische Eenheid worden de portefeuillehoudersoverleggen en het Dagelijks Bestuur inhoudelijk ondersteund. Binnen de verschillende inhoudelijke beleidsthema's vindt monitoring plaats van de resultaten en de beleidseffecten.

Naast de reguliere taken wordt binnen de organisatie professioneel gewerkt met opdrachten of programma's. Het Dagelijks Bestuur of een van de portefeuillehouders is bestuurlijk opdrachtgever. De secretaris-directeur of een programmamanager is ambtelijk opdrachtgever. Een programmamanager of medewerker uit de organisatie of uit een gemeente is ambtelijk opdrachtnemer. Hiermee wordt de potentiële uitvoeringscapaciteit vergroot.

De *Strategische Eenheid* speelt flexibel in op zowel bestaande als nieuwe thema's en weet snel kennis te organiseren rondom de gevraagde thema's. Daarnaast stimuleert deze afdeling de samenwerking en faciliteert de processen hier om heen. Aanvullende, projectmatige inzet van capaciteit uit de gemeenten – in de vorm van een flexibele schil – is nader te organiseren, afhankelijk van voorliggende opgaven.

Het *Regionaal Bureau Leerplicht* is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de leerplichtwet bij het primair- en voortgezet onderwijs, de kwalificatieplicht voor de 16- en 17 jarigen (18-) in relatie tot het Middelbaar BeroepsOnderwijs, de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) en de leerlingenadministratie. Dit voert het RBL binnen de Gemeenschappelijke regeling uit voor twaalf gemeenten¹ in de Duin- en Bollenstreek en de Leidse regio. Het kader waarbinnen gewerkt wordt zijn de leerplichtwet en de RMC-wet, de ambtsinstructie leerplicht, de strafrechtelijke handreiking schoolverzuim en de beleidslijnen van de organisatie aangaande schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

De *Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp* (TWO) verzorgt voor dertien gemeenten² de transformatie en inkoop van de jeugdhulp voor in ieder geval de periode 2015-2017. De TWO is verantwoordelijk is voor het inhoudelijk opdrachtgeverschap, de contractering en het aansturen van Servicepunt 71 waar het technisch opdrachtgeverschap is ondergebracht. Voor het uitvoeren van deze bedrijfsvoeringstaken is een DVO met Servicepunt 71 (SP71) afgesloten. Daarnaast zorgt de TWO voor de procesregie op de te realiseren transformatie.

De uitvoering van de Inhoudelijke Agenda door de regio en de deelnemende gemeenten wordt gefaciliteerd door het *Bedrijfsbureau*. Zij levert ondersteuning en versterking aan de organisatie en het bestuur van Holland Rijnland. Daarbij faciliteert het bedrijfsbureau alle bestuursprocessen ten einde de netwerkorganisatie en het regionaal organiseren blijvend mogelijk te maken.

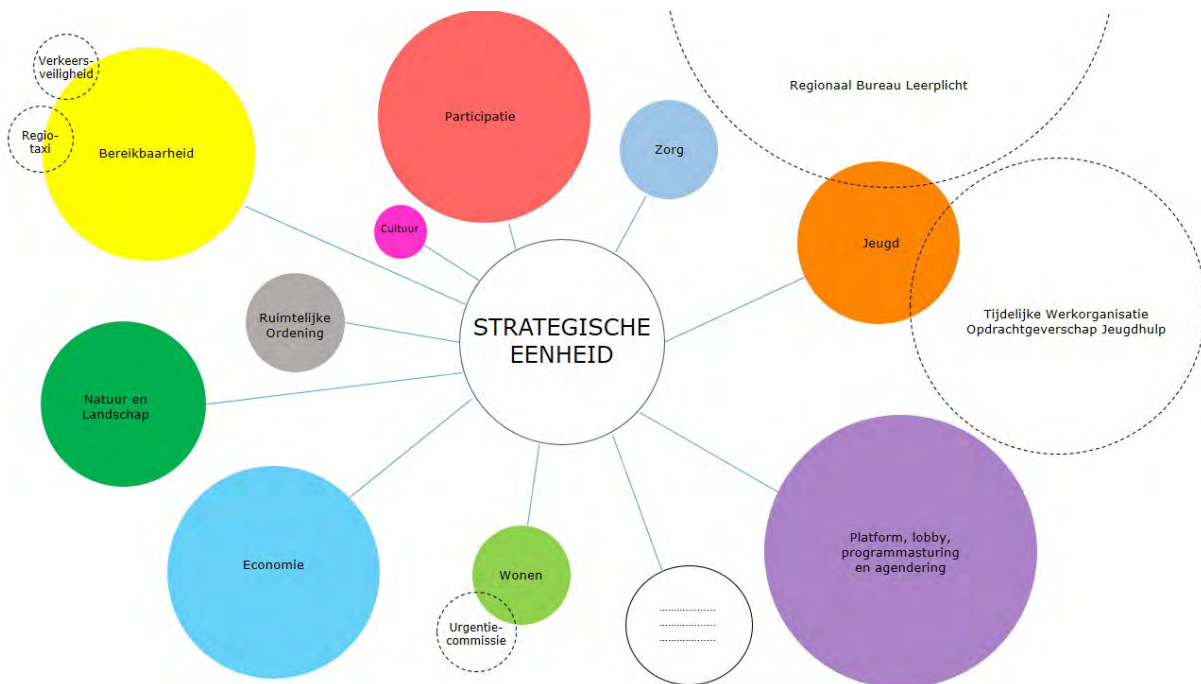
¹ Voor Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop wordt dit uitgevoerd door de gemeente Alphen aan den Rijn.

² Vanwege de integrale benadering van het sociale domein en de samenwerking met de gemeenten Wassenaar en Leidschendam-Voorburg is Voorschoten voor de inkoop van de Jeugdhulp aangesloten bij Haaglanden.

4. Inhoudelijke Agenda Holland Rijnland

De regio staat en valt met de ambities die de veertien gemeenten hebben om samen te werken. Deze ambities bepalen de inhoudelijke agenda van de regio. Deze notitie is een nadere inhoudelijke uitwerking van de Samenwerkingsagenda, zoals vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 5 maart 2014.

Bijgaand figuur visualiseert de inhoudelijke inzet van de Strategische Eenheid, inclusief de uitvoerende taken die gelieerd zijn aan de inhoudelijke thema's maar organisatorisch zijn ondergebracht bij het bedrijfsbureau. De grootte van de kringen is afhankelijk van de inzet van capaciteit van de regio op het betreffende beleidsterrein. De gewenste inzet is dynamisch. Nu is bijvoorbeeld nog een grote inzet te zien op het gebied van verkeer en vervoer. Aangezien veel bereikbaarheidsprojecten zich in de realisatiefase bevinden, is het goed mogelijk dat de gemeenten na 2016 minder willen inzetten op dit beleidsterrein en de inzet op een ander thema willen vergroten of een nieuw thema op willen pakken. Een ander voorbeeld is de extra inzet van de afgelopen periode om de gezamenlijke inkoop van jeugdhulp vanaf 1 januari 2015 mogelijk te maken. Hiervoor is inmiddels de tijdelijke werkorganisatie opgericht.

Binnen de Strategische Eenheid ondersteunt het samenwerkingsorgaan de gemeenten in Holland Rijnland op het brede terrein van samenlevingsvraagstukken en ruimtelijke ontwikkeling. Een deel van deze taken zijn belegd in artikel 5 van de Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland, een ander deel komt voort uit keuzes die de gemeenten met elkaar hebben gemaakt over de invulling van de platformfunctie.

Maatschappelijke opgave

Holland Rijnland ondersteunt de gemeenten bij de duurzame en integrale ontwikkeling van de regio. De gemeenten streven ernaar dat het in Holland Rijnland prettig is om te wonen, te werken, te leven en te recreëren. In een steeds veranderende maatschappij is het aan de gemeenten om in te spelen op complexe vraagstukken met steeds verschillende partijen. Steeds meer vragen doen zich voor op het snijvlak van ruimtelijke en sociale thema's. Hieronder volgen enkele voorbeelden. Welke ruimtelijke ontwikkelingen maken de regio nog sterker en aantrekkelijker? Hoe behouden we het landschap aantrekkelijk én versterken we tegelijkertijd de economie en de bereikbaarheid? Hoe zorgen we er voor dat de regio zo veel mogelijk biobased en circulair wordt? Hoe zorgen we voor genoeg werkervaringsplaatsen voor toekomstige werknemers? Hoe bevorderen we de zelfredzaamheid en gezondheid van onze inwoners, passend bij de vraag van de inwoner, zijn of haar gezin en sociale netwerk? Hoe zorgen overheden er voor dat social return een vanzelfsprekend onderdeel wordt bij aanbesteding? Hoe spelen we in op de veranderende samenstelling van de bevolking met goede zorg en voldoende en passend woningaanbod?

Een van de taken van de Strategische Eenheid is het signaleren van en anticiperen op nieuwe ontwikkelingen. Bij nieuwe ontwikkelingen bepaalt de regio met de gemeenten welke lokale of subregionale aanpak mogelijk is of dat hiervoor regionale inzet nodig is. Het product waarin deze nieuwe ontwikkelingen een plek krijgen, is een regionale kansenkaart, die vervolgens input levert voor de volgende Inhoudelijke Agenda. De Inhoudelijke Agenda wordt jaarlijks bijgesteld.

Vanuit de Strategische Eenheid wordt integraal gekeken naar de verschillende beleidsthema's, met nadrukkelijk aandacht voor de overlap tussen de thema's en waar ze elkaar kunnen versterken. De inzet voor de jeugd kan bijvoorbeeld niet los gezien worden van de inzet voor het onderwijs en voor het gezin. De benodigde zorg die iemand nodig heeft, is weer afhankelijk van de woonruimte en de participatie op de arbeidsmarkt. En een goed ingericht buitengebied heeft positieve effecten op natuur, landbouw, woningmarkt en toerisme.

Per thema wordt hieronder kort aangegeven wat de maatschappelijke opgave is op welke onderdelen de Strategische Eenheid zich inzet.

JEUGD

Maatschappelijk opgave is dat de jeugd in Holland Rijnland gezond en veilig opgroeit. Jeugdigen ontwikkelen hun talenten en kunnen zo, nu en later, naar vermogen deelnemen en bijdragen aan de maatschappij.

Het fundament van het jeugdstelsel wordt gevormd door de pedagogische gemeenschap in gemeenten en wijken, waarin burgers betrokken en bereid zijn om verantwoordelijkheid rond het opvoeden en opgroeien van kinderen te nemen.

Vanaf 1 januari 2015 geldt de nieuwe Jeugdwet en zijn de gemeenten verantwoordelijk voor alle jeugdhulp. 1 januari 2015 is daarmee een startpunt. Dit betekent niet dat de gemeenten nu zelf jongeren helpen. De gemeenten zorgen ervoor dat professionele hulpverleners dat doen. Wel organiseren de gemeenten samen met de aanbieders van jeugdhulp de jeugdzorg slim, efficiënt en dichtbij het gezin.

De kaders van het jeugdbeleid en de inkoop van de jeugdhulp worden bepaald door de gemeenten, daarbij ondersteund door de Tijdelijke Werkorganisatie Opdrachtgeverschap Jeugdhulp (TWO) en de platformfunctie van Holland Rijnland. Daarnaast is de inzet van de regio gericht op kennisuitwisseling en als verbindende schakel tussen de verschillende partijen met als doel de verbetering van de effectiviteit en efficiëntie van de (inkoop van) jeugdhulp. Naast de TWO en de regio blijft de inzet van gemeenten in flexibele schil essentieel.

Aandachtspunten op het gebied van jeugd voor 2015 en 2016 zijn de verdere implementatie van de jeugdtaken bij de gemeenten en het nader vormgeven van de transformatie. Daarnaast speelt de vraag of en hoe het regionaal opdrachtgeverschap vanaf 2017 wordt ingericht. Ook het verder uitwerken van diverse onderwerpen, het wegwerken van de open eindjes en het inspelen op nieuwe ontwikkelingen staan op de agenda. Denk daarbij aan onderwerpen als de bezuinigingen, de doelgroep 16+, aansluiting bij onderwijs, persoonsgebonden budgetten en het verzekeringsmodel. Andere thema's voor de komende jaren zijn veiligheid en gedwongen kader, calamiteiten, AMHK/Veilig Thuis.

Het veilig en gezond opgroeien van de jeugd vraagt ook inzet op bijvoorbeeld verkeersveiligheid (verkeersleerkrachten) en de inrichting van de woonomgeving die uitdaagt om buiten actief bezig te zijn (recreatie en groen). Voor jeugdhulp is ook de woon- en gezinssituatie van belang. Vooral wanneer de hulpvraag zich niet alleen richt op de jeugdige, is afstemming met de zorgvraag van het gehele gezin een randvoorwaarde.

ZORG EN WELZIJN

Maatschappelijk opgave is om ervoor te zorgen dat alle inwoners kunnen meedoen, zich kunnen ontplooien en verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf, voor elkaar en de leefomgeving.

Voor de groep inwoners voor wie dat niet haalbaar is, organiseren de gemeenten tijdelijke of langdurige ondersteuning. De inzet van de gemeente en het maatschappelijk middenveld focust op integrale dienstverlening, preventie en vroegsignalering en nieuwe arrangementen voor hulp en ondersteuning. Daarmee komt een beweging op gang van complexe of langdurige ondersteuning naar informele hulp.

Hierbij wordt uitgegaan van:

- eigen kracht en zelfredzaamheid van de inwoners staat centraal;
- inwoners worden in staat gesteld zelf de regie te voeren;
- de benodigde ondersteuning wordt dicht bij de cliënt georganiseerd;
- de ondersteuning is integraal voor de diverse leefgebieden van de inwoners (één gezin, één regisseur' en geen doelgroepenbeleid).

Binnen de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) zorgt de regio voor ambtelijke en bestuurlijke afstemming tussen gemeenten, cliëntenorganisaties en aanbieders. Aandachtspunten zijn: Preventie en herstel, begeleiding, beschermd wonen, inloopfuncties, maatschappelijke opvang, verslavingszorg, Convenant OGGZ, Regionaal Kompas. Daarnaast biedt de regio ondersteuning bij de voorbereiding van mogelijke overheveling van taken in de OGGZ van centrumgemeente naar regiogemeenten per 2017.

In het kader van de regionale agenda samenleving verzorgt de regio aanvragen, coördinatie en verantwoording van uren en/of subsidies. Dit provinciale beleid wordt tot en met 2016 met een substantiële afbouw van de financiële middelen voortgezet.

Thema's die spelen binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn wijkgericht werken en het verbeteren van de effectiviteit. Samenwerking vindt plaats met regionaal werkende partijen, zoals de zorgverzekeraars, het zorgkantoor en regionaal werkende zorgaanbieders en organisaties van zorgvragers. In het kader van extramuralisering vindt regionale afstemming plaats met het zorgkantoor en de corporaties over bijvoorbeeld afbouw van zorgvastgoed en instroom van cliënten in de reguliere woningvoorraad. Daarom wordt bij dit beleidsterrein nauw samengewerkt met het beleidsterrein wonen.

Extramuralisering van de zorg en het langer zelfstandig blijven wonen van mensen met een zorgvraag stellen andere eisen aan woningen. Hierbij moet gekeken worden naar benodigde aanpassingen in de huidige woningvoorraad. Ook moet hier rekening mee worden gehouden bij nieuwbouwplannen.

WONEN

Maatschappelijke opgave is het versterken van de woonaantrekkelijkheid voor de huidige en toekomstige inwoners van de regio. De kernopgave is het verbeteren van de balans tussen het (kwalitatieve en kwantitatieve) aanbod en de vraag op de regionale woningmarkt.

Concreet gaat het er om te komen tot één open, goed functionerende, woningmarkt die aansluit bij de vraag van regionale woningzoekenden. Binnen die regionale woningmarkt worden subregionale en lokale verschillen onderkend en benut. De regio coördineert de afstemming van woningbouwplannen waaraan de subregio's verder invulling geven.

Eenzijds is er de opgave om voldoende aanbod te creëren voor werknemers van bedrijven die bijdragen aan de economische concurrentiekracht van de regio. Anderzijds ligt er nadrukkelijk een taak voor huisvesting van huishoudens met een inkomen tot circa 34.000 euro en bijzondere doelgroepen. In het bijzonder willen we ervoor zorgen dat er voldoende woningen en woonvormen beschikbaar zijn voor ouderen, zorgbehoevenden en mensen met een functiebeperking.

De regio richt zich op:

- in het kader van extramuralisering: regionale afstemming met zorgkantoor en corporaties over afbouw zorgvastgoed en instroom cliënten reguliere woningvoorraad (gedeelde opgave programma Wmo);
- huisvestingsbeleid en de uitvoering daarvan bij de andere partners (Holland Rijnland Wonen, huurdersorganisaties), bij de provincie en andere (particuliere) verhuurders;
- monitoring en beleidsevaluatie van regionaal woon- en huisvestingsbeleid (waaronder ontwikkelen en afstemmen van het regionale bouwprogramma);
- voorbereiden en faciliteren overleg beleidscommissie Woonruimteverdeling (platform en adviesorgaan gemeenten, corporaties, huurdersorganisaties).

RUIMTELIJKE ORDENING

Maatschappelijke opgave is het in stand houden van de ruimtelijke diversiteit van de regio, waarin stedelijke en landelijke gebieden elkaar afwisselen en ruimte bieden voor wonen, werken en recreëren.

Ruimtelijke Ordening zorgt voor een integrale aansturing en samenhang van de ruimtelijke thema's. De regionale ambities zijn verwoord in de Regionale Structuurvisie (RSV). De nadruk bij ruimtelijke ordening ligt op de ruimtelijke ontwikkelingen binnen de subregio's. Het initiatief voor nieuwe ruimtelijke (structuur)visie(s) ligt daarom ook daar. Zo wordt momenteel binnen de Leidse regio gewerkt aan een nieuwe, integrale omgevingsvisie.

Het vigerende regionale, ruimtelijke kader wordt momenteel gevormd door de RSV, de regionale woonagenda, het Regionaal Verkeer- en Vervoersplan, het Groenprogramma, de bedrijventerreinenstrategie en de kantorenstrategie. Dit zijn allen beleidsdocumenten met een zelfbindend karakter, waarbij 14 gemeenten hebben afgesproken dat dit het kader is waarin wij opereren en dat wij ook naar buiten toe (provincie, Rijk) uitdragen.

De regio richt zich op het organiseren van 'ontmoetingstafels', zowel ambtelijk als bestuurlijk. Welke ruimtelijke ontwikkelingen spelen er in gemeente en subregio's? De regio fungeert daarin als organisator en facilitator. Binnen de subregionale trajecten levert de regio desgewenst inhoudelijke inbreng en zorgt voor onderlinge afstemming. Wat zijn de majeure ruimtelijke ontwikkelingen in de regio en waar zetten we gezamenlijk op in?

De regio draagt zorg voor borging van de regionale, ruimtelijke ambities in het provinciale beleid (de Visie Ruimte en Mobiliteit). Bestuurlijke afstemming met de provincie vindt plaats in de Bestuurlijke Tafels Ruimte. Daarnaast wordt ingezoomd op de landelijke en provinciale ruimtelijke ontwikkelingen. Waar liggen er kansen? Wat is de ruimtelijke impact van nieuwe ontwikkelingen?

BEREIKBAARHEID

Maatschappelijke opgave is het verbeteren van de regionale bereikbaarheid en leefbaarheid (veiligheid), waarbij verkeer en vervoer faciliterend is om de regionale ambitie op het gebied van ruimtelijk-economische ontwikkelingen mogelijk te maken.

Het verbeteren van de regionale bereikbaarheid en leefbaarheid dient op een goede, duurzame manier te gebeuren. Hierbij wordt gekeken naar alle modaliteiten: fiets, openbaar vervoer en auto. Bereikbaarheid is een essentiële randvoorwaarde voor een goed woon- en werkklimaat. Inzet op openbaar vervoer, kan een belangrijke bijdrage leveren aan een goede luchtkwaliteit en daarmee de gezondheid van onze inwoners. Door de inzet van vrijwilligers op buurtbussen kan niet alleen de bereikbaarheid van de regio op peil blijven, maar ook het sociale netwerk worden versterkt.

De afgelopen jaren is sterk ingezet op verbetering van de regionale bereikbaarheid via drie programma's/projecten uit het Regionaal Investeringsfonds:

- RijnlandRoute
- Programma Ontsluiting Greenport Duin- en Bollenstreek (Duinpolderweg, Maatregelenpakket Middengebied)
- Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)-net Zuid – Holland Noord

De komende jaren is nog inzet van regio en de gemeenten nodig om de projecten daadwerkelijk tot uitvoering te brengen. De regionale investering in deze projecten van € 150 miljoen leidt naar verwachting tot een totale investering in de regionale infrastructuur van ongeveer € 1,8 miljard. De rol van de regio op deze dossiers wordt de komende jaren kleiner naarmate de projecten in de programma's naar de uitvoering gaan.

Andere projecten waar ondermeer de komende periode inzet op gewenst is:

- Uitvoeringsprogramma's RVVP, OV, Fiets
- mobiliteitsprojecten vanuit de Brede Doeluitkering (BDU)
- N207, N11, etc.
- spoorverbinding Leiden – Utrecht.

De vraag daarbij is hoe het totale verkeer- en vervoersnetwerk in samenhang functioneert. De rijkswegen A4, A12, A44 en de N11 in relatie tot alle andere provinciale wegen en het lokaal wegennet, maar ook tot het vaarwegen-, spoor en fietsnetwerk. Hoe kan dit beter worden benut en welke aanpassingen zijn nodig? Centraal staat een betere benutting van het totale netwerk door de 'missing links' aan te leggen, goede overstapfaciliteiten, doorstromingsmaatregelen en een herkenbare inrichting van het systeem, maar ook het tegengaan van barrières zoals bruggen. Verkeersveiligheid is hierbij een belangrijk thema, maar ook logistiek en distributie. Afstemming en samenwerking met buurregio's is belangrijk om de doelstelling op het gebied van bereikbaarheid te kunnen realiseren.

Holland Rijnland voert verder een aantal operationele en uitvoerende taken uit: coördinatie van het BDU, Regiotaxi, Regionaal Programma Verkeersveiligheid en de Regionale Verkeersmilieukaart (RVMK). In hoeverre deze taken door Holland Rijnland blijven worden verricht is momenteel inzet van discussie.

Belangenbehartiging, richting geven en platform vinden plaats op structurele en ad hoc basis. Bijvoorbeeld beheer van de openbaar vervoer-concessie, Beter Benutten, Stedenbaan, maar ook de nieuwe Netwerkvisie van de provincie Zuid-Holland.

Het huidige Regionaal Verkeers- en Vervoersplan dateert van 2002. Beperkte middelen bij overheden, nieuwe beleidsontwikkelingen, trends, leiden mogelijk tot nieuwe inzichten of andere inzet om kansen voor gemeenten te verzilveren. Dit wordt beschouwd in het proces van de Kansenkaart.

CULTUUR

Maatschappelijke opgave is het realiseren van een hogere deelname aan activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, erfgoed en recreatie & toerisme in de regio. Dit willen we bereiken door hogere kwaliteit van cultuureducatie in het primair onderwijs.

Hiervoor biedt Holland Rijnland een platform, zodat de regionale activiteiten inzake de programma's Cultuureducatie met Kwaliteit en Cultuurparticipatie met elkaar afgestemd worden. Daarnaast wordt subsidie voor cultuurnetwerkers aangevraagd en verantwoord en stuurt de regio de cultuurnetwerkers aan.

Betrokken partijen zijn uitvoerende culturele instellingen ten behoeve van de subsidieaanvraag Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020. Verder biedt Holland Rijnland een contactpersoon voor culturele instellingen, provincie en ministerie OCW.

NATUUR EN LANDSCHAP

Maatschappelijke opgave is het unieke samenspel tussen stad en land - natuur en landbouw - te behouden en te versterken. De kust, het bollengebied, de landgoederen en het veenweide- en plassegebied zijn randvoorwaarden voor een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat.

Opgave voor Holland Rijnland is om de groene ruimte versterken en de recreatieve verbindingen in en rond de stad en in en tussen de landschappen verbeteren. Het is belangrijk de openheid van het landelijk gebied te behouden en de cultuurhistorische elementen te versterken. Door betere verbindingen te maken tussen natuur, water en recreatie wordt het landelijk gebied goed bereikbaar, toegankelijk en aantrekkelijk. Holland Rijnland is verantwoordelijk voor het toekennen van middelen uit het Regionaal Investeringsfonds voor de uitvoering van het Regionaal Groenprogramma. Met de regionale inzet van € 20 miljoen, realiseren we een investering van € 80 miljoen in het landelijk gebied. Afstemming met de provincie op strategisch niveau is hiervoor van cruciaal belang.

Extra focus komt te liggen op het vergroten van de uitvoeringskracht van gemeenten: het ondersteunen van gemeenten/subregio's om van groenvisies naar concrete projectopgaven te komen, om de financiering van projecten/programma's rond te krijgen, gebruik te maken van privaat initiatief. Holland Rijnland biedt een kennisplatform over financierings- en samenwerkingsconstructies, subsidies en fondsen, ontwikkelingen en nieuwe inzichten op het beleidsterrein. Recreatie en cultuurhistorie vallen ook onder dit beleidsveld.

Een goed ingericht buitengebied heeft positieve effecten op natuur, landbouw, gezondheid, woningmarkt en toerisme. Recreatie en toerisme zijn naast landbouw de belangrijkste economische pijlers van het buitengebied.

ECONOMIE

Maatschappelijke opgave is het stimuleren van de regionale economie en daarbinnen in het bijzonder de topsectoren Space, Biobased Economy en Greenports.

De regionale economie is gebaad bij een goed ruimtelijk en sociaal beleid en investeringen op het gebied van:

- verbeteren van bereikbaarheid (wegen en openbaar vervoer)
- aantrekkelijk woon- en leefklimaat
- vestigingsklimaat voor bedrijven
- goede aansluiting onderwijs en regionale arbeidsmarkt
- optimale participatie van de arbeidsmarkt.

Basisvoorwaarde hiervoor is dat Holland Rijnland niet alleen een aantrekkelijk woonklimaat biedt voor de werknemers maar ook een aantrekkelijk vestigingsklimaat biedt voor de werkgevers. Deze basis is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten, subregio's en Holland Rijnland.

Traditioneel biedt de overheid het bedrijfsleven ruimte om zich te kunnen ontwikkelen. Het gaat hier om een faciliterende en kaderstellende rol. Deze rol wordt in de nieuwe situatie vooral opgepakt door de gemeenten en subregio's. Holland Rijnland vervult op deze gebieden nog wel een rol vanuit haar signalerende functie, lobbyfunctie en platformfunctie. Binnen Holland Rijnland vervult de regio deze rol ten aanzien van de volgende thema's:

- bedrijventerreinen/werklandschappen
- kantoren
- retail/detailhandel
- regionale afstemming ('Ladder voor duurzame verstedelijking')

Daarnaast heeft de regio een aantal (top)sectoren, die belangrijk zijn voor de economie en werkgelegenheid. Deze sectoren worden gestimuleerd door de overheid, vaak in samenwerking met het bedrijfsleven en kennisinstellingen (triple helix). Binnen de regio Holland Rijnland zijn belangrijke sectoren momenteel:

- Biobased Economy
- High tech (o.a. Space Technology)
- Life Sciences
- tuinbouw (Greenports Duin- en Bollenstreek, Aalsmeer en Regio Boskoop)
- zorg/vitaliteit
- toerisme

Deze sectoren worden gestimuleerd op lokaal en subregionaal niveau. Binnen Holland Rijnland wordt zorggedragen voor onderlinge afstemming en lobbytrajecten. Bij de sectoren Space en Biobased Economie vervult de regio een meer trekkende rol.

Ondersteuning bij de uitvoering van het Meerjarenprogramma Greenport Duin- en Bollenstreek is een specifieke taak, voortkomend uit het RIF-project Versterking Duin- en Bollenstreek, waarbij de regio € 10 miljoen investeert in de herstructurering van dit gebied. De regionale rol daarbij is monitoring en het maken van voortgangsrapportages.

PARTICIPATIE

Maatschappelijke opgave is te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt, waarbij zoveel mogelijk personen met een arbeidshandicap in dienst komen bij reguliere werkgevers.

Per 1 januari is de Participatiewet ingegaan. Hoofddoelstelling van deze wet is te komen tot een hogere arbeidsparticipatie van de onderkant. Centraal hierin staan de afspraken van het Sociaal Akkoord van april 2013, waarbij werkgevers toegezegd hebben 125.000 banen te realiseren voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. In dit akkoord is vastgelegd dat zogenaamde werkbedrijven de schakel gaan vormen tussen werkgevers en het aanbod van werkzoekenden. Het werkbedrijf is geen fysiek bedrijf maar een bestuurlijk netwerk. Het werkbedrijf heeft een belangrijke taak om tot eenduidige werkgeversdienstverlening te komen. Nu worden vanuit het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) en gemeenten werkgevers apart en met verschillende producten benaderd. In maart 2015 is een regionaal marktbeveiligingsplan vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat UWV en gemeenten gaan streven naar het bieden van gemeenschappelijke dienstverlening aan werkgevers. Bestrijding van werkloosheid blijft een belangrijke prioriteit. In deze regio is de werkloosheid vergeleken met het provinciaal gemiddelde nog relatief laag.

Bijzondere aandacht heeft de jeugdwerkloosheid. Het regionale Actieplan jeugdwerkloosheid wordt de komende jaren voortgezet. De gemeenten zijn sinds 1 januari 2015 verantwoordelijk geworden voor jongeren met arbeidsmogelijkheden, die voorheen in de Wajong terecht kwamen. Dit zijn leerlingen vanuit het Praktijken Voortgezet speciaal onderwijs (PrO/VSO). Deze jongeren ondervinden ook de gevolgen van het doorvoeren van passend onderwijs en veranderingen in de bekostiging van dagbesteding. Voor 2015 is de inzet een samenhangende aanpak te ontwikkelen, waardoor zoveel mogelijk schoolverlaters PrO/VSO een baan krijgen.

Samenvattend zijn de doelen:

- verhogen arbeidsparticipatie van personen met afstand tot de arbeidsmarkt;
- verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt;
- eenduidige werkgeversdienstverlening in regio Holland Rijnland;
- ondersteuning totstandkoming garantiebannen, ondersteuning werkgeversdienstverlening, Ondersteuning uitvoering Actieplan jeugdwerkloosheid;
- voorbereiden ESF aanvragen, coördineren en ondersteunen regionale projecten als uitstroom VSO/praktijkonderwijs, ontwikkelen van instrumenten zoals sociale winst op aanbesteding.

Daarnaast richt de regio zich op volwasseneneducatie. Het doel daarvan is:

- het faciliteren van een regionale inkoop van Volwasseneneducatie;
- om volwassenen in de regio de mogelijkheid te bieden taal- en rekencursussen te volgen om sociaal, educatief en professioneel redzaam te zijn in de samenleving;
- om voor relatief kleine doelgroepen in de afzonderlijke gemeenten aanbod en maatwerk te realiseren;
- om samen met het bondgenootschap geletterdheid Holland Rijnland laaggeletterdheid te bestrijden.

5. Bedrijfsbureau

De uitvoering van de Inhoudelijke Agenda door de regio en de deelnemende gemeenten wordt gefaciliteerd door het bedrijfsbureau. Zij levert ondersteuning en versterking aan de organisatie en het bestuur van Holland Rijnland. Daarbij faciliteert het bedrijfsbureau alle bestuursprocessen ten einde de netwerkorganisatie en het regionaal organiseren blijvend mogelijk te maken. Voor het netwerk van college- en raadsleden biedt Holland Rijnland een platform van ontmoeten, inspireren en samenbrengen door vergaderingen te houden en bijeenkomsten en regiocongressen te organiseren. Het bedrijfsbureau organiseert dit met alle betrokken partijen.

Het bedrijfsbureau biedt communicatieondersteuning in de vorm van websitebeheer, nieuwsbrieven, woordvoering in het algemeen en inhoudelijke communicatieadvies op projectniveau. Het behoort tot de taken van het bedrijfsbureau dat Holland Rijnland in al haar uitingen herkenbaar is als Holland Rijnland, samenwerkingsverband van 14 gemeenten van de kust en bij Katwijk en Noordwijk, langs de bollenstreek tot het Groene Hart rond Alphen aan den Rijn.

Het bedrijfsbureau ondersteunt de organisatie en het bestuur verder met kwaliteitszorg, contractenbeheer en beheer van verordeningen en regelingen, de secretariële ondersteuning en het logistieke proces rond de vergaderstructuur.

Als laatste voert het bedrijfsbureau de volgende uitvoerende taken uit:

- Woonruimteverdeling (urgentiecommissie): dit onderdeel houdt zich bezig met de beoordeling van urgentieverzoeken, de afgifte van urgenties en het verweer bij bezwaar- en beroepsprocedures daarover bij de rechtbank en Raad van State.
- Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (regiotaxi): namens de gemeenten zorgt de regio voor afspraken en overeenkomsten met de vervoerder, overleg met belangenorganisaties, informatievoorziening, jaarlijkse vaststelling tarieven, afstemming met overige regio's en de provincie Zuid-Holland.
- Verkeersveiligheid: de regio organiseert de inhuur verkeersleerkrachten, onderwijsbegeleidingsdienst, projectleiders. Projecten zoals School op Seef, Totally Traffic, Jongleren, Handhaving en voorlichting (BOB, etc.). Daarnaast is de regio verantwoordelijk voor de coördinatie, toetsing en afhandeling van subsidieaanvragen gemeenten voor lokale projecten bv. BROEM, schoolthuisomgeving.